

Kvalitetsstandard för privat klinisk psykologverksamhet

Antagna av Sveriges Psykologförbunds styrelse den 29 mars, 2001

Syfte

Sveriges Psykologförbund har antagit följande kvalitetsstandard. Standarden ger uttryck för vad förbundet anser vara etiskt godtagbart för en privat klinisk psykologverksamhet.

Syftet med kvalitetsstandarden är dels att vara till hjälp och vägledning för de psykologer som bedriver privat klinisk psykologverksamhet dels att utgöra grund för kvalitetssäkring av den psykologiska verksamheten.

Kvalitetsstandarden gäller medlemmar i Sveriges Psykologförbund som bedriver privat klinisk psykologverksamhet, i den följande texten endast angivet som psykolog.

Yrkesmässig kompetens

Psykolog som yrkesmässigt genom egen privat verksamhet erbjuder psykologiska tjänster till allmänheten ska vara legitimerad.

Psykologen ska endast ta på sig uppdrag och uppgifter, erbjuda tjänster och använda metoder som han/hon är kvalificerad för.

För psykologiska tjänster som kräver specialiserad kompetens ska psykologen ha adekvat specialistutbildning eller söka handledning av någon som innehar den formella kompetensen.

Psykologen ska arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Samhället förändras i en allt snabbare takt och psykologen ställs ständigt inför nya problemställningar. Det är därför av största vikt att psykologen kontinuerligt kompletterar sina kunskaper.

Många psykologer arbetar ensamma i sin verksamhet och för dessa är utbytet med kolleger nödvändigt för att upprätthålla och utveckla sin yrkeskompetens. Fortlöpande handledning och konsultation är därför

betydelsefullt både för säkrandet av arbetets kvalitet och den personliga utvecklingen.

Yrkesansvar

Titlarna psykolog och psykoterapeut är enligt lag skyddade yrkestitlar, vilket innebär att endast den som har legitimation för respektive yrke får använda titeln psykolog och psykoterapeut. En psykolog som genomgår praktisk tjänstgöring (PTP) får också använda titeln psykolog.

Privatpraktiserande psykolog ansvarar ensam för sitt arbete. I en praktik med flera yrkeskategorier anställda har psykologen det formella ansvaret för psykologverksamheten.

PTP-psykolog och psykologkandidat - psykologstuderande från tredje studieåret - kan göra sin tjänstgöring/praktik i en privat klinisk psykologverksamhet. PTP-psykologen och kandidaten arbetar då under handledning av en erfaren psykolog. Handledaren bär det fulla yrkesmässiga ansvaret för de tjänster som erbjuds av psykologkandidaten.

Verksamhetsansvar

Psykolog som bedriver en privat klinisk psykologverksamhet ska vara väl förtrogen med.

- * Sveriges Psykologförbunds etiska principer
- * Kvalitetsstandard för privat klinisk psykologverksamhet
- * För verksamheten gällande lagar, föreskrifter och övriga regler

Om en privat klinisk psykologverksamhet drivs av fler än en psykolog ska en skriftlig dokumentation, som beskriver verksamhetens mål och inriktning finnas tillgänglig för klienterna. I den ska framgå psykologernas utbildningsnivå, specialistkompetens och legitimationer. Namnen på anställda psykologer ska anges i dokumentationen, liksom uppgifter om deras kvalifikationer och teoretiska förankring i exempelvis följande form; NN, leg psykolog, leg psykoterapeut i kognitiv psykoterapi, specialist i klinisk psykologi.

I den skriftliga dokumentationen anges vem som är verksamhetschef. Verksamhetschefen utarbetar rutiner för en ändamålsenlig kvalitetssäkring av det arbete som utförs. Alla som arbetar i verksamheten ska medverka i

en fortlöpande kvalitetsutveckling av verksamheten. Kvalitetssäkringens syfte är att utveckla och säkerställa kvaliteten i verksamheten. Här ingår fortlöpande kompetensutveckling av de anställda samt den fortbildning som krävs för att kunna utföra tilldelade arbetsuppgifter.

En privat klinisk psykologverksamhet ska bedrivas i lokaler som är väl anpassade och utrustade för sitt ändamål.

Relation till klient

Kontrakt/överenskommelse

Relationen till klienten bygger på ett kontrakt/överenskommelse mellan psykologen och klienten. Överenskommelsen kan vara muntlig eller skriftlig. Ibland kräver tredje part, t ex landstingen eller försäkringskassan att det upprättas ett skriftligt kontrakt.

Det finns fördelar för både klienten och psykologen med ett skriftligt kontrakt, för att undvika oklarheter och missförstånd.

Kontraktet mellan psykologen och klienten bör upprättas i början av varje kontakt. Kontraktet bör innehålla de villkor som gäller för kontakten t ex tider, arvode, regelbundenhet, sekretess, dokumentation och kontaktens planerade varaktighet. Klienten ska också ges information om vad kontakten innebär, hur den går till och vad som förväntas av klienten respektive psykologen. I kontraktet bör också klargöras vilka betalningsvillkor som gäller t.ex. när klienten är kort- respektive långtidssjuk, när klienten lämnar återbud eller uteblir.

Psykologen ska i god tid informera klienten om planerade uppehåll i kontakten. Om psykologen p.g.a. sjukdom eller andra skäl inte kan fortsätta kontakten ska psykologen förmedla en ny psykologkontakt.

Målformulering

Det åligger psykologen att tydliggöra för klienten hur den yrkesmässiga kontakten kommer att gestalta sig. Här innefattas en beskrivning av

preciserade mål, övergripande mål och delmål, kontaktens genomförande och slutligen dess avslutning. Att formulera målen är nödvändigt för att psykologen ska kunna veta när en avslutning är möjlig att genomföra. Det åligger psykologen att avsluta kontakten när målen är uppnådda.

Klienten skall informeras om enligt vilken referensram psykologen arbetar och även inom vilket område psykologens formella kompetens finns.

Diagnostisk bedömning

Valet av diagnostisk metod, som ska anges i journalen, görs med utgångspunkt i den psykologiska förklaringsmodell enligt vilken psykologen arbetar. Den bedömning psykologen kommer fram till skrivs som en kvalitetssäkrande åtgärd in i journalen. I journalen ska framgå vilka metoder som använts t.ex. projektiva test, personlighetstest, psykometriska test. Om klienten medicinerar eller genomgår en annan behandling samtidigt ska detta antecknas i journalen.

Journalanteckningar

Psykologer som arbetar i privat klinisk psykologverksamhet är skyldiga att föra patientjournal. Bestämmelser om patientjournalens innehåll och utformning finns i patientjournallagen samt Socialstyrelsens föreskrifter.

Journalen ska förutom identitetsuppgifter, innehålla kontaktorsak, anamnes, diagnostisk bedömning, målformulering, åtgärdsplanering, uppföljning och kontrakt, samt innehålla datum och åtgärd för varje besök. Alla för kontakten väsentliga uppgifter ska journalföras.

Journalanteckningarna bör till skydd för klientens integritet inte göras utförligare än nödvändigt. Minnesanteckningar ska förstöras efter en tid, om de inte ska tillhöra journalen. Minnesanteckningar som sparas efter den tidpunkt då anteckning gjorts i journalen, övergår till att vara journalmaterial.